

UTSIRA KOMMUNE

KONTROLLUTVALGETS ÅRSMELDING

2021

Utsyn fra fyret mot bedehuset

Revisor og nestleder 07.05.21

Foto: T. Hallsjø

KONTROLLUTVALGET

UTSIRA KOMMUNE

INNLEDNING

Kontrollutvalgets årsmelding er en tilbakemelding til kommunestyret om utvalget sin virksomhet og hvilke saker og tema som er tatt opp og behandlet i 2021.

I følge kommuneloven § 23-5 skal «**kontrollutvalget rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret**».

1. OM KONTROLLUTVALGET

Kontrollutvalget er et *lovpålagt* organ, som på vegne av kommunestyret skal føre det løpende tilsynet med forvaltningen av kommunen gjennom regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll og selskaper som kommunen eier eller er deleier i. Utvalget skal også se til at revisjonen fungerer på en trygg måte. Ordningen er hjemlet i kommuneloven og i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Kontrollutvalget er ikke underlagt andre organer enn kommunestyret, og rapporterer og innstiller til dette. Utvalget har eget reglement, vedtatt av kommunestyret i 2011 og revidert i 2020, som følge av ny kommunelov.

Det er kommunestyret selv som velger medlemmene. Kontrollutvalget skal ha minst fem medlemmer, og etter kommuneloven skal minst et medlem velges blant representantene i kommunestyret. Ansatte i kommunen er utelukket fra valg til kontrollutvalget. Medlemmene kan heller ikke være medlem/varamedlem i andre utvalg eller i styre eller bedriftsforsamling i selskaper som kommunen eier eller har eierinteresser i.

2. UTVALGETS MEDLEMMER

For valgperioden 2019 - 2023 består utvalget av følgende:

Leder Lodvar Mathiassen (Bygdelista)	1.vara Grete Eriksen (FL)
Nestleder Kai Børresen (Felleslista)	2.vara Sølvi Austrheim (FL)
Medlem Björg Skålnes (FL)	3.vara Hilgot Gjellestad (FL)
Medlem Rune Kvalvik (FL)	4. vara Vibeke Thomassen (BL)
Medlem A Thi Kim (BL)	5. vara Jan Kristian Mathiassen (BL)

Rune Kvalvik er utvalgets kommunestyrepreressant. Leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker skal behandles. Leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne.

Ordføreren har møte- og talerett i utvalget. Hun har møtt på to av fire møter i 2021. Kommunedirektøren har ikke møterett, men fra utvalget er det ønskelig at hun stiller eller hun kan evt. innkalles. Kommunedirektør eller ass. rådmann har møtt på tre av møtene. Miljø- og jordbrukssjef, drifts- og utviklingssjef, økonomisjef, helse- og omsorgssjef, næringsutvikler og oppvekstsjef har møtt en gang.

Møtene blir gjort kjent på kommunens og sekretariatets hjemmesider (www.kontrollutvalgene.no). Der legges ut også sakspapirer, protokoller, rapporter og annet informasjon.

3. KONTROLLUTVALGETS MØTEAKTIVITET I 2021

Kontrollutvalget har i 2021 hatt **4** (4) møter, to om våren og to på høsten. Møtene har vært på Siratun, med unntak av maimøtet som ble holdt på bedehuset. Kontrollutvalget har åpne møter, men de skal/kan lukkes når det er hjemlet i lov. Møtene kunngjøres på nettsidene.

Sakspapirer til utvalgets møter legges på kommunens nettsider, samt sekretariatets hjemmesider. Publikum eller presse har ikke møtt, men under novembermøtet hadde Rune Kvalvik forfall og fulgte møtet via Teams.

Utvalget har hatt **25** (26) saker til behandling og har fått **35** (36) saker til orientering. I fjor ble **6** (8) saker sendt videre for behandling i kommunestyret.

Se fullstendig oversikt over saker lagt fram for kontrollutvalget i pkt. 5 og saker til orientering som vedlegg til årsmeldingen.

Begge de to store konferansene for kontrollutvalgsmedlemmer, én i regi av Norges kommunerevisorforbund (NKRF) og én i regi av Forum for kontroll og tilsyn (FKT) ble i fjor avholdt digitalt pga. koronapandemien. Ingen fra Utsira deltok. På dagskonferansen for kontrollutvalg i Rogaland i Sandnes 2. desember var det heller ingen fra Utsira som deltok.

4. KONTROLLUTVALGETS HOVEDOPPGAVER

Kontrollutvalgets oppgave er å drive systemkontroll. Herunder ligger å se til at kommunen etterlever gjeldende lover og regler, når de mål kommunestyret har satt og forvalter ressursene på en effektiv måte.

For å nå dette målet har kontrollutvalget innsyn i forvaltningen sine dokumenter og kan be om samtaler med rådmannen/administrativ ledelse for kontroll med administrasjonen. Kontroll med det politiske nivået gjennomføres ved tilgang til alle politiske møter. Kontrollutvalget har også møterett om dørene er lukket– så sant det gjelder en sak som gjelder kontroll og tilsyn.

Oppgavene er knyttet til kommunen sin egenkontroll gjennom regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Utvalget skal også se til at revisjonen fungerer.

4.1 REGNSKAPSREVISJON

Kontrollutvalget skal påse at kommunens årsregnskap blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal også holde seg orientert om

revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk (GKR) og kontrollutvalgets instruksjer.

Kontrollutvalget hadde i maimøtet kommunens regnskap for 2020 til behandling. Utvalget sluttet seg til bl.a. følgende uttalelse:

*Utsira kommune har i 2020 et **positivt netto driftsresultat** på **4 mill. kr** (kr 4.070.227), som utgjør **9,1 %** av driftsinntektene. Resultatet er langt over teknisk beregningsutvalgs anbefalte resultatmargin på 1,75%. Resultatet i fjor var på 6,8 %.*

Kontrollutvalget merker seg at Utsira kommunes årsregnskap viser et svært bra resultat, isolert sett, men den økonomiske situasjonen for kommunen må likevel fortsatt vurderes nøye da kommunens økonomi er sårbar knyttet til rammetilskudd og nedgang i folketall (fra 198 til 192).

.....

Resultatet ble 1,5 mill. kr bedre enn det som var budsjettet, og skyldtes lav lønnsvekst, lavere pensjonskostnader og overskudd på koronamidler. For investeringene hadde det vært noen reguleringer og endringer av planer underveis, men ellers, ifølge økonomisjef, gikk det stort sett greit.

Revisor hadde levert ren beretning og det var ikke tatt med noe spesielt i rapporten. Hun mente arbeidsfordelingen fungerte, ut fra de små forholdene som er.

4.2 FORVALTNINGSREVISJON

Det er kontrollutvalgets oppgave å påse at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon av den kommunale virksomhet. Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av kommunestyret.

Ny plan for perioden 2020-2024 ble vedtatt av kommunestyret 17.12.20, sak 56/20. Seks temaer ble da valgt ut:

- ***kommunens informasjonskanaler***
- ***spesialundervisningen***
- ***skolefritidsordningen***
- ***samarbeidet av tjenester for barn og unge med særlige behov,***
- ***prosjektstyring***
- ***kontrakts- og leverandøroppfølging***

Kontrollutvalget har fullmakt til å gjøre endringer i planen ved behov.

Utvalget vedtok på første møtet på nyåret å sette i gang forvaltningsrevisjon innen temaet «**Prosjektstyring, leverandør- og kontraktsoppfølging**». Deloitte AS ble bedt om å legge fram prosjektmandat med aktuelle problemstillinger til neste møtet i mai.

I mai ble prosjektet bestilt og rapport var klar til møtet i november. Undersøkelsen avdekket svakheter og forbedringsområder.

Utvalget var fornøyd med rapporten og mente at det var greit med å kjøpe forvaltningsrevisjon av og til. Kommunedirektøren var enig om at kommunen ikke hadde gode nok rutiner og at det ville bli innført. Hun mente at regelverk måtte tilpasses Utsira. Utvalget fremmet et tilleggsforslag som pkt. 4. Kommunestyret behandlet rapporten i møtet 17.12.21, sak 50/21 og sluttet seg til utvalgets innstilling:

1. *Utsira kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Prosjektstyring, leverandør – og kontraktsoppfølging» fra Deloitte AS til orientering.*
2. *Rapporten oversendes kommunedirektøren for videre oppfølging av rapportens anbefalinger.*
3. *Kommunedirektøren gir tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalget om oppfølging av rapporten innen 9 måneder etter kommunestyrets vedtak.*
4. *Krav til leverandørs seriøsitet for å motvirke sosial dumping og arbeidslivskriminalitet oversendes kommunedirektøren til vurdering og evt. implementering i regelverk.*

Sak om «**Oppfølging av forvaltningsrevisjon 2019/20 - vannkvalitet og vannverket**» ble lagt fram for utvalget i mai med følgende innstilling:

Utsira kommunestyre tar rådmannens tilbakemelding av 29.0421 om oppfølging av forvaltningsrevisjon 2020 om vannkvaliteten på Utsira og vannverket til orientering.

Saken ble lagt fram for kommunestyret den 17.06.21, sak 28/21 og de sluttet seg til innstillingen.

Utvalget ønsket å få en ny tilbakemelding om arbeidet med reservevann. Tilbakemelding fra administrasjonen av 01.09.21 ble lagt fram i septembermøtet, og utvalget vedtok at også denne tilbakemeldingen skulle legges fram for kommunestyret. Pga. en forglemmelse ble saken om «**Oppfølging av forvaltningsrevisjon – reservevannsløsninger**» først lagt fram for kommunestyret 16.12.21, sak 51/2.

Evt. valg av nytt prosjekt vil bli gjort på nyåret 2022.

4.3 EIERSKAPSKONTROLL

Kontrollutvalget er også pålagt å påse at det blir ført kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskap m.m. Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll.

Plan for 2020-2024 og retningslinjer for slik kontroll ble vedtatt av kommunestyret i møtet 17.12.20, sak 57/20. I planen er «Generell eierstyring» satt opp, og så er selskapene Haugaland Kraft As og Haugaland Vekst IKS tatt inn som aktuelle prosjekt.

Regnskap og generalforsamlingspapirer til Rutebåten Utsira AS blir alltid lagt fram for utvalget til orientering.

4.4 REVISOR OG REVISJONEN SITT ARBEID

Tilsyn med revisjonen blir gjennomført ved gjennomgang av revisjonens planer og rapporter. Utvalget innhenter hvert år uavhengighetserklæring fra ansvarlig revisor. Kommunens revisor har møte- og talerett i utvalgets møter.

Deloitte AS har vært kommunens revisjonsselskap fram til 30.06.21. De leverte forvaltningsrevisjonsrapport i mars, revisjonsberetning og attestasjon for utført etterlevelseskontroll i mai. Oppdragsansvarlig revisor Else Holst-Larsen ble på maimøtet behørig takket for sitt arbeid og gode samarbeid med administrasjonen siden 2016.

Fra 01.07.21 overtok Rogaland Revisjon IKS med Tore Kristensen som oppdragsansvarlig regnskapsrevisor. Revisorene har enten møtt fysisk eller deltatt digitalt på møtene i 2021.

Samarbeidsavtalen om eierskap i det interkommunale revisjonsselskapet Rogaland Revisjon IKS ble godkjent av kommunestyret i møtet 17.06.21, sak 23/21. Innskuddet var på kr 2.730 og innebærer en eierdel på 0,05 %.

Rogaland Revisjon har, i tillegg til uavhengighetserklæringer, presentert plan for revisjonsarbeidet og orientert om interimrevisjonsarbeidet.

4.5 ETTERLEVELSESKONTROLL

Kontrollutvalget skal bl.a. påse «...at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak....». Revisor er derfor pålagt å avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget senest 30. juni. Dette blir kalt «forenklet etterlevelseskontroll».

Deloitte AS kom med sin uttalelse for regnskapsåret 2020 i vår og den var ikke med forbehold eller merknader.

4.5 TILSYN MED FORVALTNINGEN

Tilsyn med forvaltningen er gjennomført ved at utvalget har fått orienteringer fra rådmannen om spørsmål og saker utvalget har tatt opp.

Utvalget vedtok plan for orienteringer fra administrasjonen i 2020 for årene 2021 og 2022. I 2021 har miljø- og jordbrukssjefen, helse- og omsorgssjefen, og næringsutvikler orientert om sine arbeids- og ansvarsområder. Oppvekstsjef var i novembermøtet og orienterte om Utsira barnehage.

På bakgrunn av kvikkleireskredet i Gjerdrum ba utvalget i mai om å bli orientert om grunnforholdene på øya. Tilbakemeldingen fra administrasjonen konkluderte med var at det er ingen risiko for leirskred i Utsira kommune.

Utvalget har ikke fått noen henvendelser fra innbyggere i 2021. Slike enkeltsaker ligger som regel utenfor utvalgets mandat og vil dermed bli avvist. Sakene kan være innspill til en mulig tema for forvaltningsrevisjon på overordnet nivå. Tilsyn med forvaltningen har vært gjennomført ved at utvalget er blitt orientert om vedtatt budsjett, økonomiplan, økonomirapporter, tilsyn fra statsforvalter i Rogaland osv.

4.6 BUDSJETT OG REGNSKAP FOR KOMMUNENS KONTROLLARBEID

Tjeneste 1102 og 1103 REVISJON OG KONTROLLUTVALG	REGNSKAP 2019	REGNSKAP 2020	BUDSJETT 2021	REGNSKAP 2021
Tjeneste 1102 Revisjon 1270 Konsulenttjenester	80 453	115.180	219 000	237.205
Tjeneste 1103 Ktr.utvalg, 10800 godtgjør., kurs, m.m	19 968	25 783	40 000	42.643
Tjeneste 1103 Ktr.utv.. 1375 Sekretariatstjenester	106 000	110 000	114 000	114.000
Sum utgifter	206 421	250 963	373.000	393.848

Kontrollutvalget behandlet i høst forslag til budsjett for kontrollarbeidet for 2022. Totalrammen ble satt til kr **440 000** eks. mva. Av dette var kr 40 000 avsatt til utvalgets egne kostnader, kr 118 000 til sekretariatet og kr 282 000 til kjøp av revisjonstjenester. I den siste summen ble det lagt inn midler både til regnskapsrevisjon og kjøp av forvaltningsrevisjon med 70 timer.

4.7 SEKRETARIATET

Kommunene er pålagt å ha et kontrollutvalgssekretariat som er uavhengig, dvs. ikke knyttet opp mot rådmannen eller revisjonen. Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS ble etablert 01.01.04 og har vært i drift i 17 år.

Selskapet er eid av ti kommuner og oppgavene blir ivaretatt av to ansatte. Sekretariatet har, i tillegg til kontakt og samarbeid med utvalgene, administrasjon og politisk ledelse, samarbeid med tre revisjonsselskaper, andre interkommunale selskap i regionen og sekretariatene i Vestland og Rogaland.

Fast sekretær for utvalget er daglig leder Toril Hallsjø. Sekretariatet har egne hjemmesider www.kontrollutvalgene.no, hvor sakskart, protokoller og rapporter blir lagt ut fortløpende.

Fra Utsira er ordfører valgt inn i representantskapet for IKSet med varaordfører som varamedlem. Representantskapsmøtet ble igjen avholdt digitalt 26.04.21 og ordfører deltok.

5. OVERSIKT OVER SAKER I 2021

Saker til behandling

- 1/21 Godkjenning av protokoll fra møtet 13.11.20
- 2/21 Orientering fra administrasjonen - miljø- og jordbrukssjefen

- 3/21 Valg av nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt i 2021
- 4/21 Kontrollutvalgets årsmelding 2020
- 5/21 Referat- og orienteringssaker 12.02.21

- 6/21 Godkjenning av protokoll fra møtet 12.02.21
- 7/21 Orientering fra administrasjonen- helse- og omsorgssjefen
- 8/21 Uttalelse til årsregnskap og årsmelding 2020 - Utsira kommune
- 9/21 Forenklet etterlevelseskontroll 2020 – revisors attestasjon om økonomiforvaltningen
- 10/21 Forvaltningsrevisjon «Prosjektstyring, leverandør- og kontraktsoppfølging»
- 11/21 Oppfølging av forvaltningsrevisjon 2020 – vannkvalitet på Utsira og vannverket
- 12/21 Referat- og orienteringssaker 07.05.21

- 13/21 Godkjenning av protokoll 07.05.21
- 14/21 Orientering fra administrasjonen – næringsutvikler
- 15/21 Oppfølging av forvaltningsrevisjon - reservevann
- 16/21 Rogaland Revisjon IKS om revisors rolle og ansvar - engasjementsbrev
- 17/21 Revisors uavhengighetserklæring for 2021
- 18/21 Orientering om revisjonsstrategi for revisjonsåret 2021
- 19/21 Budsjett for 2022 – kontrollarbeidet i kommunen – kontrollutvalgets forslag
- 20/21 Referat- og orienteringssaker 10.09.21

- 21/21 Godkjenning av protokoll fra møtet 10.09.21
- 22/21 Orientering fra administrasjonen – barnehagestyret
- 23/21 Forvaltningsrevisjonsrapport «Prosjektstyring, leverandør- og kontraktsoppfølging»
- 24/21 Møteplan for 2022
- 25/21 Referat- og orienteringssaker 12.11.21

OPPSUMMERING

Aktiviteten i 2021 har vært som planlagt, på tross av tiltak knyttet til koronapandemien.

Utvalget/kommunestyret har i løpet av året fått framlagt en forvaltningsrevisjonsrapport: «*Prosjektstyring, leverandør- og kontraktsoppfølging*».

Utvalget/kommunestyret har også behandlet oppfølging av tidligere forvaltningsrevisjon om vannkvalitet og vannverket på våren og oppfølging vedr reservevannsløsninger på høsten.

Rogaland Revisjon IKS ble kommunens revisor fra 01.07.21.

Administrasjonen har gjort greie for saker som utvalget har bedt om underveis gjennom året. I tillegg har utvalget fått orienteringer om ulike kommunale tjenester.

Aksdal 12.01.22/Utsira 18.02.22

Lodvar Mathiassen (sign.)

leder